Nieuws van Dante Alighieri Nijmegen

Maart 2024

Novità

woensdag 20 mrt

Extra Dantefilm

C'è ancora domani

Dante Alighieri
Nijmegen

MANIFESTAZIONI IN PIAZZA: INDOVINATE QUALE TRA LE CATEGORIE RAPPRESENTATE SARÀ MANGANELLATA

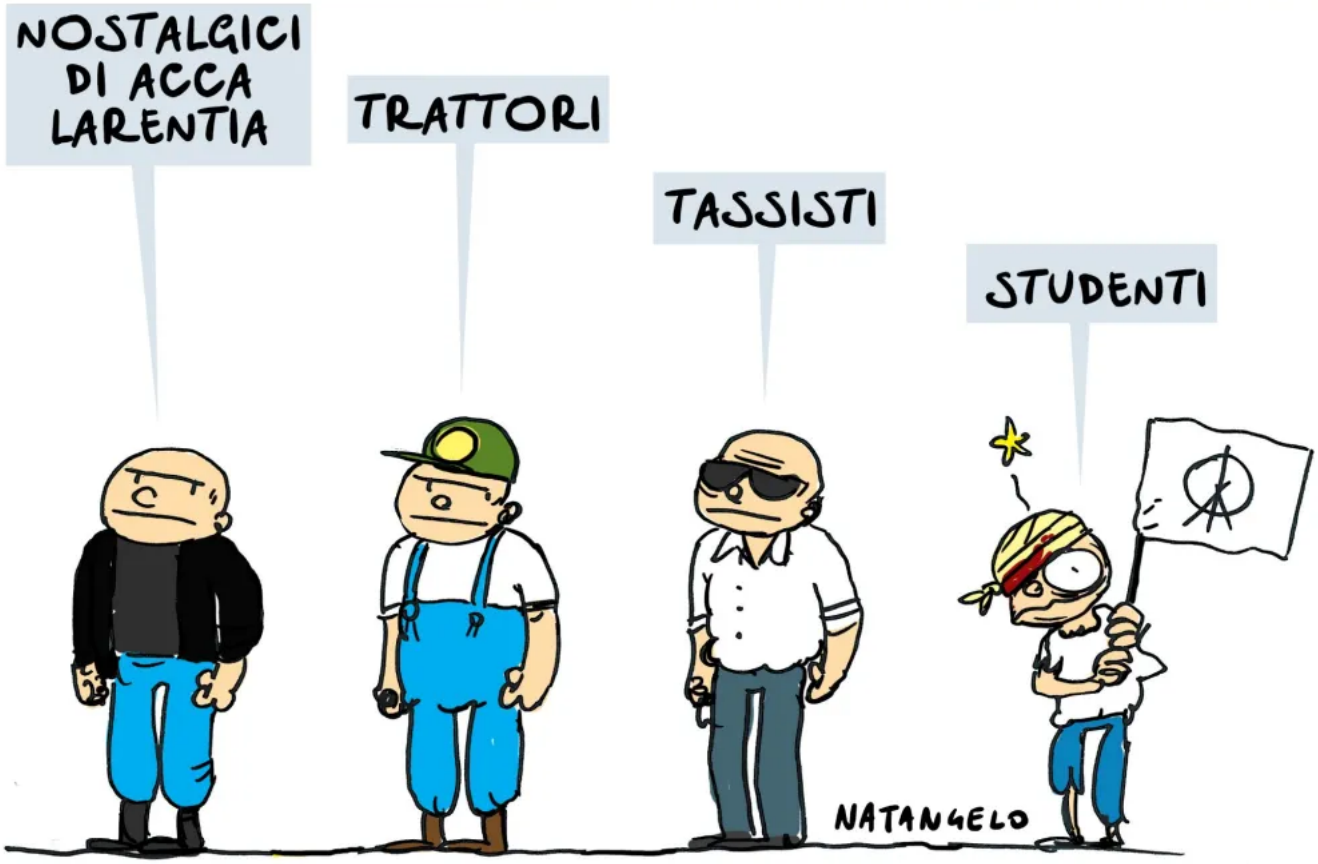

Deze maand

We hebben deze maand een bijzondere verrassing voor u in petto: een extra Dantefilm. Op 20 maart presenteren we samen met Lux ee voorpremière van de in Italië zeer succesvolle film **C'è ancora domani**. We zoeken verder nog een bestuurslid dat onze activieiten mee wil helpen organiseren en onder aandacht brengen van soci en niet-soci. Overweegt u zich hiervoor in te zetten, neem dan contact met ons op!

Inhoud

4 **Film** C'è ancora domani

6 **Lezing** Venetiaanse stadsgezichten

7 **Taal** Il caffè in lingua

8 **Bestuursmededeling** Bestuurslid gezocht

9 **Agenda** Cultureel programma

13 **Taal** Alfabeto Forse

15 **Actualiteit** Vittorio Sgarbi

17 **Geschiedenis** Vermouth

21 **Suggerimenti** Boeken en film

C

Colofon
Novità is een uitgave van Dante Alighieri Nijmegen.

www.dantenijmegen.nl
novita@dantenijmegen.nl

Dante Alighieri Nijmegen is aangesloten bij Dante Alighieri Nederland.

www.dantenederland.nl

Dantefilm: C'è ancora domani

Stijlvol en krachtig drama van regisseur Paola Cortellesi over een huisvrouw in het Rome van 1946, die de eerste stappen zet om zich te onttrekken aan de tirannie van haar man.

'Succesvol debuut met een natuurlijk evenwicht tussen drama en humor en een plot die zich openbaart in de laatste minuut!
- Cineuropa

Synopsis
Delia en Ivano wonen met hun kinderen en Ivano's ziekelijke vader in Rome. Het is 1946 en de mensen in de stad balanceren tussen de bevrijdingsroes en de tekorten van de voorbije oorlog. Delia is het zorgende type die heeft leren omgaan met haar tirannieke man. De familie is opgewonden want hun dochter gaat zich verloven. Maar alles verandert wanneer Delia een mysterieuze brief ontvangt die haar moed aanwakkert om te streven naar een beter leven... Geïnspireerd door de verhalen van grootmoeders en overgrootmoeders.

C'e ancora domani is de eerste speelfilm geregisseerd door **Paola Cortellesi**. Zij wordt gezien als één van de meest veelzijdige artiesten in de Italiaanse filmwereld. Paola Cortellesi is actrice, scenarioschrijver en auteur, tevens winnares van diverse David di Donatello Awards. Ze maakt haar regiedebuut met een origineel drama dat zich afspeelt in de periode na de Tweede Wereldoorlog.

Regie: Paola Cortellesi
Cast: Paola Cortellesi, Valerio Mastrandrea
Duur: 118 minuten
Taal: Italiaans
Ondertiteling: Nederlands

Wanneer
Woensdag 20 mrt, 19.30 u

Waar
Lux
Mariënburg 38-39
6511 PS Nijmegen

Toegang
De voorverkoop voor Dantesoci begint aankomende dinsdag 12 maart. Op vertoon van je Dantepasje betaal je dan € 6.50 in plaats van € 11,50.

Lezing Dulcia Meijers: De vastlegging van alle daagse scènes in Venetiaanse stadsgezichten

10 april 2024, 20.00 u
Titus Brandsma Memorial, Nijmegen
Info: www.dantenijmegen.nl

Il caffè in lingua... italiana

Informeel samenzijn en Italiaans oefenen voor studenten en liefhebbers, soci en niet-soci van Dante Nijmegen

Caffè
Se studi o parli la lingua italiana, ti aspettiamo per fare quattro chiacchiere!

Ongedwongen
Gedurende een uur zullen we in een gezellige, ongedwongen sfeer met elkaar in het Italiaans kletsen of spreken we over een bepaald thema. Een van de Dante-docenten zal altijd aanwezig zijn.

Geen huiswerk
Je moet minimaal een jaar Italiaans hebben gestudeerd. Het is geen les, dus geen boek en geen huiswerk.

Kosten
Elke bijeenkomst kost tussen €5 en €7,50, afhankelijk van het aantal deelnemers. Je betaalt aan de docent(e) als je binnenkomt.

Wanneer
Maandag 11 maart, van 10.00 tot 11.00 uur. Kijk op de website voor de meest recente datum

Waar
De bijeenkomsten zijn in
Bar Doppio Espresso
Plein 44 nr. 90
Nijmegen

Wij zoeken een nieuw bestuurslid!

Wij zijn op zoek naar een bestuurslid dat zich gaat bezighouden met communicatie en publiciteit.

De taken bestaan uit een aantal keren per jaar vergaderen, het meedenken over de activiteiten, het opmaken en versturen van mailings naar onze soci en het tweemaal per jaar verzamelen en aanleveren van de kopij voor de Novità.

Als bestuurslid van Dante Alighieri draagt u bij aan de verspreiding en de promotie van de Italiaanse taal en cultuur in de regio Nijmegen-Arnhem!

Info
Wilt u meer informatie over de werkzaamheden of wilt u zich direct aanmelden? Neemt u dan contact op met een van de bestuursleden mail naar info@dantenijmegen.nl

Cultureel programma Dante Alighieri Nijmegen

Film

C'è ancora domani
wo 20 mrt 2024, 19.30 u
Lux, Nijmegen

Lezing

Dulcia Meijers over de vastlegging van alledaagse scènes in Venetiaanse stadsgezichten
wo 10 april 2023, 20.00 u
Titus Brandsma Memorial, Nijmegen

Serata di fine stagione

Afsluiting van het seizoen
wo 29 mei 2023, 20.00 u (datum onder voorbehoud)
Titus Brandsma Memorial, Nijmegen

Cultureel programma Dante Alighieri Kleve

Leesmarathon

Leesmarathon, Giorgio Bassani: *Die Gärten der Finzi-Contini*. Met medewerking van Chiara Santucci.
ma 11 mrt 2024 , 19.30 u
Kolpinghaus, Kleve

Lezing

Klaus Kirmis: Goethes italienische Reise 1786-88 – eine literarische und kunstgeschichtliche Bilderreise
vr 22 mrt 2024, 19.30 u
Kolpinghaus, Kleve

Cultureel programma Alliance Française Nijmegen

Conférence/film

Conferentie of film (later te bepalen)
mrt
Lux, Nijmegen

Fin de la saison

Ménestrel: zang & gitaar
di 16 apr 2024, 20.00 u
Valkhofzaal Lindenberg, Nijmegen

SPAZIO

ARCHITECTEN & ADVISEURS

ITALIAANSE BEGELEIDING EN DESIGN

NEDERLANDS MANAGEMENT

Voor Nederlanders die in Italië een huis willen kopen, laten bouwen of verbouwen.

Italiaans en Nederlands tweetalige ontwerpers & adviseurs, gevestigd in Nederland en Italië. Uitstekende kennis en advies over bestemmingsplannen en Italiaanse regelgeving .
Ontwerp voor nieuwbouw en verbouwing, restauratie, interieur, technische keuringen, tekenwerk, bouwvergunningen, begrotingen, aanbestedingenen, bouwbegeleiding.

Een transparante, plezierige en snelle dienstverlening.

Graag bespreken wij in een vrijblijvend gesprek de mogelijkheden voor het realiseren van uw plannen

www.spazioarchitecten.nl
info@spazioarchitecten.nl

N.L. Panetta & J. Koudijs
Zijpendaalseweg 53 6814CD Arnhem
+39 339 6503172 +31611190695 +31630174638

Taal- & Cultuurcursussen voor alle leeftijden

Parole van Maurizio Maggiani

Wekelijks verschijnen in het supplemen Robinson van La Repubblica de stukjes van Maurizio Maggiani over woorden, onder de titel ‘Alfabeto Forse’. Op ons verzoek stelt hij ze met plezier ter beschikking.

Tekst: Maurizio Maggiani

Dal latino *pauper*, composto di pau, poco e per, tema del verbo parere, produco. Ecco cos'è il povero, quello che produce poco. Ci sono terre povere, ci sono acque povere, ci sono, dicono i telescopi spaziali, pianeti poveri, e ci sono umani poveri. Tutta roba che produce poco.

Io sono nato povero; anzi, diciamolo pure, sono nato da dei sopravvissuti alla fame. La cosa strana è che per lungo tempo ne sono stato all'oscuro; solo recentemente, da vecchio dunque, ho capito quanto fossimo perché la mia zia Cesarina, ha deciso che fosse giunto il momento di vuotare il sacco della nostra povertà. Così ora so che quando mio padre era all'ospedale poteva andare solo mia madre a trovarlo perché I soldi della corriera c'erano solo per uno.

In verità la parola povero l'ho conosciuta solo a scuola, prima ancora che dai libri dal mio compagno di banco della prima elementare che mi ha fatto notare la differenza tra l'astuccio di pelle a quattro ante di un ricco e quello di pannolenci di un povero, di me, dettagliandone i contenuti.

In casa non ho mai sentito 'siamo poveri', ma se era necessario definirci, sentivo dire 'siamo lavoratori'. Certo, lavoratori che producevano poco, ma non per questo valevamo poco, lavoratori orgogliosi del loro lavoro da poco. Infatti una cosa producevano in gran quantità, la politica dei lavoratori contro la povertà. Funzionava, infatti è successo che in famiglia eravamo ancora tuttilavoratori ma, a giudicare dal mio astuccio della terza media in similpelle a due ante con righello e compasso, non più poveri.

Maurizio Maggiani, Alfabeto Forse, *La Repubblica*

Maurizio Maggiani
Maurizio Maggiani heeft onder meer gewerkt als gevangenisleraar, onderwijzer van blinde kinderen, fotograaf en regieassistent. In 1987 liet hij voor het eerst van zich horen als schrijver toen hij een verhalenwedstrijd van het weekblad *L'Espresso* won. Daarna schreef hij meerdere romans, waarvoor hij verschillende prijzen kreeg. In 2005 verscheen *Reiziger in de nacht*, bekroond met de prestigieuze Premio Strega.

Vittorio Sgarbi in het nauw

De Italiaanse onderminister van Cultuur, Vittorio Sgarbi, is afgetreden na een rel rondom een schilderij.

Tekst: Rob Kamp

Vittorio Sgarbi in 2012

In het Rai-televisieprogramma Report wordt Sgarbi ervan beschuldigd dat hij een gestolen, 17e schilderij in zijn bezit heeft en dat hij dat heeft geprobeerd te verdoezelen door het doek te retoucheren.

Het gaat om het 17e-eeuwse schilderij *La cattura di San Pietro* van Rutilio Maneto, een tijdgenoot van Caravaggio. Het schilderij werd in 2013 gestolen uit een kasteel in Turijn. Na de diefstal is er een kaars in een hoek van het schilderij geschilderd, vermoedelijk om de herkomst te verhullen. Sgarbi ontkent dat hij iets verkeerd heeft gedaan, maar enkele dagen na de uitzending werd hij er ook van van beschuldigd een ander schilderij illegaal te hebben geëxporteerd.

Sgarbi heeft een lange politieke loopbaan. Hij was onder meer wethouder van cultuur in zowel Milaan als Venetië. Daarnaast is hij kunstcriticus en een bekende televisiepersoonlijkheid. Samen met zijn zus Elisabetta beheert hij de familie-kunstcollectie die is ondergebracht in de Fondazione Cavallini-Sgarbi. De Fondazione is vernoemd naar Rita Cavallini en Giuseppe Sgarbi, de ouders van Vittosio en. Het gezin is rond 1976 eerst begonnen met het verzamelen van oude boeken, later, rond 1984, van schilderijen.

De collectie bestaat voornamelijk niet niet-gangbare kunst tussen de 14e eeuw en 1950. Hij is te zien geweest in verschillende Italiaanse steden, waaronder Ferrara, de thuisbasis van de familie Sgarbi.

Elisabetta is afgestudeerd in de farmacie. Evenals haar broer bekleedt ze vele functies. Ze is onder andere directeur van de uitgeverij Nave di Teseo, die de boeken van haar broer Vittorio uitgeeft.

Bronnen
Trouw, NOS, Wikipedia

Vermouth

Over een Franse drank, geliefd in Engeland, groot gemaakt door Italianen. Over de kracht van marketing ...

Tekst: Peter van Alem

Theedrinkers zijn het, de Engelsen. Maar ook bier- en wijndrinkers. De maat van hun wijnflessen werd de wereldwijde standaard: 75 cl, precies gelijk aan 1/6 gallon. En dan port natuurlijk. De voorliefde voor port was ontstaan in de honderdjarige oorlog (1337 - 1453) tussen Engeland en Frankrijk. De geringe beschikbaarheid van Franse wijn dreef de Engelsen ertoe onder andere Portugese wijn te importeren. Door de toevoeging van alcohol werd de houdbaarheid verbeterd, behield de wijn veel restsuikers en kreeg een zoete smaak. Zo ontstond portwijn, of kortweg port, een versterkte wijn.

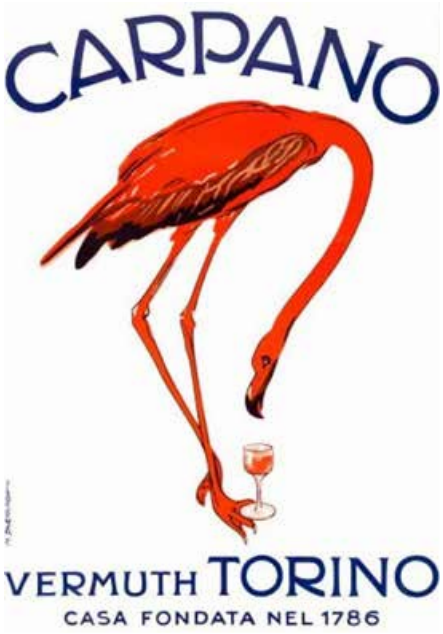

Al veel langer werd wijn gearomatiseerd door toevoeging van kruiden. Dat gebeurde sinds het begin van de jaartelling in China en India. Vanwege de heilzame werking bij maagproblemen werd artemisia absinthium toegevoegd, wormwood in het Engels. In de Duitse taal is het Wermut, hetgeen in de Franse uitspraak werd verbasterd tot vermouth. Versterkte en met artemisia gearomatiseerde wijnen worden sinds de 17e eeuw in Frankrijk en Engeland als vermouth gedronken. Tegenwoordig in mediterrane landen populair als aperatief, in de Verenigde Staten als (Martini)cocktail.

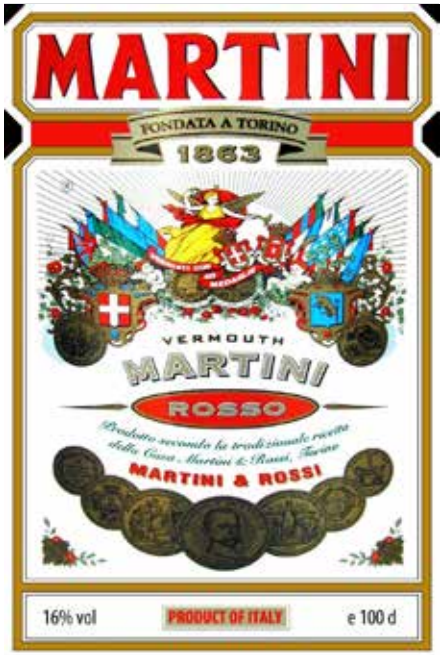

In Italië
Om te voldoen aan de vraag naar zoete en liquoreuze dranken werd in Piemonte geëxperimenteerd met mengsels van bescheiden wijnen, grappa, suiker, aroma's en kruiden. In 1786 vond Antonio Carpano in Turijn een mix van ingrediënten voor een vermouth die bijzonder geliefd was door koning Vittorio Amadeo III. Het 'koninklijk' aperitief deed snel opgeld en leidde tot de stichting van de Fabbrica di Liquori e Vermouth Carpano door neef Giuseppe Carpano. Carpano vermouth wordt nog steeds verkocht en is thans in handen van Branca, de makers van Fernet Branca.

Fabriek van Martini (Pessione), boven de poort '*Volere è potere*'

Ongeveer tezelfder tijd als Carpano waren de broers Cinzano in Turijn begonnen als likeurfabrikant. Ook zij leverden aan het hof van Savoye. Hun Cinzano Vermouth is bekend geworden door grootschalige marketing. In 1911 liet de firma een vliegtuig boven Milaan duizenden flyers droppen, een sensatie destijds. In de jaren vijftig werd ruim gebruik gemaakt van televisiereclame. Kolderiek zijn de filmpjes (nog te zien op YouTube) met Joan Collins. Tien jaar later kwam de spot met Rita Pavone, waarin de toast 'cin cin' werd omgevormd tot 'cin cin Cinsoda, una voglia da morire'.

Evenals Carpano en Cinzano werd het bedrijf Martini gestart door een erborista, in dit geval Luigi Rossi. Met wijnhandelaar Martini vormde hij het bedrijf Martini & Rossi, ook zij gevestigd in Turijn, en gesierd met het label hofleverancier. De nabijheid van wijn (Monferrato) en kruiden (Alpen) verklaart de keuze van de vestigingsplaats. Martini en Rossi waren zeer internationaal georienteerd, hun Martini Vermouth (Rosso en Bianco) won vele Grand Prix en Gold Medals, hetgeen uitbundig op het etiket werd getoond. Al in 1871 gingen er honderd dozen Martini Vermouth Rosso naar New York.

De marketing van Martini is intens. Het bedrijf wist de status van hofleverancier te bemachtigen in Japan, Rusland en bij de Paus. De commercials in de jaren 70 toonden glamour: mooie mensen op een jacht, prachtige zee, terwijl de jingle klonk: '*it's the bright one, the right one, it's Martini*'. James Bond vroeg om vodka Martini, '*shaken, not stirred*'. Maria Callas werd ingeschakeld, later Sharon Stone en Dolce e Gabbana. Decennia lang stond er een groot Martini-logo in lichtreclame boven de daken van Rome (nog te zien in de film *La grande bellezza*). Formule 1 wordt gesponsord. Qua marketinginspanning is het bedrijf een gelijke van Campari en Ferrero.

En evenals Campari en Ferrero is het bedrijf een icoon van Italiaans ondernemerschap. Zelfbewust staat op de facade van de fabriek te Pessione (provincie Torino) de spreuk: '*Volere è potere*'.

Te huur: appartement in Convento San Francesco (Umbrië)

In het zuiden van Umbrië, op de rand van het Tiber-dal, ligt tussen wijn- en olijfgaarden Lugnano in Teverina: een prachtig middeleeuws stadje met smalle straatjes waar duizend jaar geschiedenis levend aanwezig is.

Aan de rand van Lugnano ligt het Convento San Francesco, een voormalig franciscaner klooster dat uit de 13e eeuw dateert. Hier heeft St. Franciscus volgens de overlevering een wonder verricht. In het gebouw is nu een aantal appartementen gevestigd.

Het appartement La Scaletta bestaat uit vier voormalige kloostercellen die prachtig uit zien op het dorp en op de binnenplaats. Er is een woonkamer, een keuken en badkamer, een eetkamer en een slaapkamer op de verdieping. Ruim genoeg voor twee personen. Er is een slaapbank voor extra gasten.

Voor gemeenschappelijk gebruik van de gasten is er, binnen de muren van het kloosterterrein, een 25 meter lang zwembad, een heerlijke tuin, tennisbaan en gelegenheid voor tafeltennis en bocce (jeu de boules). Ook kunt u wegdromen onder de olijfbomen in de olijfgaard en uw benen strekken in het omringende bos. Wifi en parkeren zijn gratis.

In overleg kan er in dit complex ook een reservering worden gemaakt voor een gezelschap tot 12 personen. Informeer naar de mogelijkheden.

Het centrum van Lugnano in Teverina, met winkels, een restaurant en de bushalte, ligt op 500 meter van het appartement. Het treinstation voor Rome en Florence ligt op 10 km. De luchthaven van Rome is slechts 90 km verderop. Lugnano ligt halverwege Orvieto en Terni. Beide steden zijn ongeveer 40 km van Lugnano verwijderd.

Bekijk meer foto's en een film van het klooster op www.bofligt.nl/verhuur.html. Op de website vindt u ook informatie over verhuur.

Neem contact op voor meer informatie:

E-mail: bofligt@tiscali.nl
Tel. + 31 24 388 80 43

LIBRI

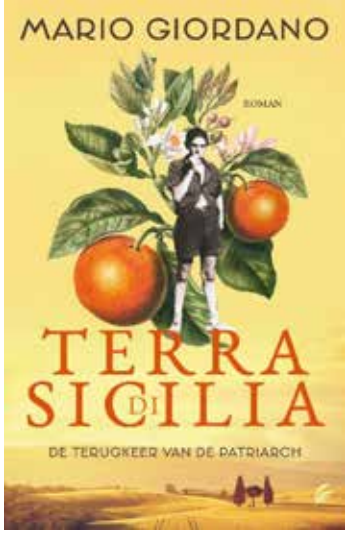

Mario Giordano
Terra di Sicilia

€ 26,99 hardcover
€ 8,99 ebook

Vertaling Olga Groenewoud

Terra di Sicilia

Meeslepende Duits-Italiaanse familiegeschiedenis over de zoektocht naar geluk. Gebaseerd op de Giordano's familiegeschiedenis.

Sicilië, eind negentiende eeuw. Barnaba Carbonaro groeit op in grote armoede. Op jonge leeftijd begint hij te werken in de productie van citrusvruchten. Sicilië is een traditionele plek waar familie het hoogste aanzien heeft, maar tegelijkertijd begint de wereld door de industrialisatie drastisch te veranderen. Barnaba verlangt dan ook naar avontuur en handel.

Als Barnaba voor zaken in München is, ontdekt hij algauw dat de Duitsers hunkeren naar zuidvruchten en vitaminen. Door zijn humor en moed groeit Barnaba uit tot een gerespecteerd citrushandelaar, gedreven door een onverzadigbaar verlangen. Barnaba krijgt vierentwintig kinderen, verdient een fortuin en verliest alles.

Mario Giordano, geboren in München in 1963, is schrijver en scenarioschrijver. Zijn romans zijn vertaald in meer dan vijftien talen. Hij schreef naast romans ook prentenboeken en boeken voor jongeren. *Terra di Sicilia* is gebaseerd op het verhaal van zijn Italiaanse familie. Mario Giordano woont in Berlijn.

Bianca Pitzorno
De stof in haar handen

€ 23,99 paperback
€ 12,99 ebook

Vertaling Saskia Peterzon-Kotte.
Originele titel: *Il sogno della macchina da cucire*

De stof in haar handen

Sardinië, begin twintigste eeuw. Een jonge naaister strijdt voor haar dromen in een wereld die gedomineerd wordt door mannen.

Sardinië, begin twintigste eeuw, de tijd dat alle kledingstukken nog op maat gemaakt worden. Een meisje leert alle kneepjes van het vak van haar grootmoeder: van zomen tot het aanbrengen van veters en knoopsgaten. Daarna begint ze als naaister aan huis te werken om zo haar eigen geld te verdienen. Haar naaimachine is haar weg naar vrijheid.

In elk huis, tijdens het opmeten, het knippen, het naaien, luistert ze naar de verhalen van eigengereide vrouwen om haar heen: de eigenzinnige Esther, die paardrijdt als een man en natuurkunde studeert, de vrijgevochten Amerikaanse Lily Rose die een pistool in haar korset verstopt en de hebzuchtige zussen Provera. In De stof in haar handen strijdt een jonge vrouw voor haar onafhankelijkheid en voor haar dromen, in een wereld die gedomineerd wordt door mannen.

Bianca Pitzorno (1942) werd geboren in Sassari, Sardinië. Ze heeft al meer dan vijftig boeken geschreven, voornamelijk kinderboeken. In Italië verkocht zij meer dan twee miljoen exemplaren van haar boeken. Daarnaast vertaalt ze onder andere de boeken van J.R.R. Tolkien en Sylvia Plath.

"APPUNTAMENTO" CON LA LINGUA ITALIANA

Je houdt van cultuur, je leest graag! Je hebt Italiaans geleerd voor vakantie, zaken of als hobby en nu wil je je kennis van deze mooie taal op peil houden en niet laten verwateren, neem dan een abonnement en blader door het digitale magazine 'Appuntamento' om met de Italiaanse taal op een plezierige en zinvolle manier bezig te blijven!

De sterke punten van APPUNTAMENTO:

- zeer gevarieerde aanbod
- onderwerpen die intrigeren
- culturele achtergrond
- puur leesplezier

Bestel Appuntamento ga naar:

www.epmabooks.nl

EPMA - Lankforst 5464 - 6538KS Nijmegen (NL) - T. 0629575052 - E. info@epmabooks.nl

CINEMA

Regie
Alice Rohrwacher

Cast
Josh O'Connor, Alba Rohrwacher, Isabella Rossellini

Duur
132 minuten

Taal
Italiaans, Nederlanse ondertiteling

Première
4 april

La chimera

Jaren '80, Riparbella aan de Tyrreense zee. Iedereen heeft zijn eigen Chimera, iets dat ze proberen te bereiken maar nooit kunnen vinden. De grafrovers van de Tombaroli bende jagen op gemakkelijke rijkdom door Etruskische relikwieën te stelen. Arthur sluit zich bij ze aan en probeert zo de leegte op te vullen die hij voelt sinds hij zijn grote liefde Beniamina verloor.

In een avontuurlijke reis tussen de levenden en de doden, tussen bossen en steden, tussen feesten en eenzaamheid, blijkt het lot van alle zoekenden naar de Chimera volledig met elkaar verweven.

Alice Rohrwacher (1982) studeerde literatuur en filosofie aan de Universiteit van Turijn. Haar speelfilmdebuut *Corpo celeste* (2011) was de openingsfilm van Directors' Fortnight in Cannes. In Rohrwachers tweede speelfilm *Le Meraviglie* (2014) speelt haar zus Alba Rohrwacher een hoofdrol en won de film de Grand Prix van Cannes. In 2018 werd *Lazarro felice* genomineerd voor een Gouden Palm en won hij de prijs voor beste scenario in Cannes, evenals voor beste speelfilm op filmfestivals in Jeruzalem en Chicago. In 2019 werd Rohrwacher uitgenodigd om zitting te nemen in de jury van het filmfestival van Cannes. *La chimera* (2023) beleefde zijn wereldpremière in Cannes en werd geselecteerd om mee te dingen naar de Gouden Palm.